

НОВА РАДА

Тимчасові умови передплати на 1918 рік.

на 3 міс.	на 6 міс.	на 9 міс.	на 12 міс.	на 15 міс.	на 18 міс.	на 21 міс.	на 24 міс.	на 27 міс.	на 30 міс.
30 р.	50 р.	70 р.	90 р.	110 р.	130 р.	150 р.	170 р.	190 р.	210 р.

Передплата прийняється тільки з 1-го числа кожного місяця. — За зміну адреси 50 коп. (при зміні доводиться прикладати стару адресу).

НА УВАГУ АВТРАМ: статті наукової до друку редакція не повертає.

Адреса редакції й контори:

У КИЇВІ, ІНСТИТУТСЬКА 22.

Телефон редакції 64-86.

Почт. скринька № 373.

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА Й ЛІТЕРАТУРНА.

Виходить щодня, окрім понеділків і днів після великих свят

Умови друкування оповістей.

На 1 сторінці: 3 карб. — кон

на 1 рядок з 1 шпальцею: 2 карб.

зображенням: 3 карб. за 1 рядок.

Особам, що шукати краді аз оголошення, кобляше як в 3 рядки: 3 карб. за 1 ряд.

Контора відкрита від 10-6 год дня

Ціна окремого 45 в.

М у Київі 45 в. в провінції 45 в. на вокзалах

№ 238.

Субота, 21 (8) грудня 1918 року.

№ 238.

„НОВА РАДА“

Щоденна політична, економічна і літературна газета. Приймається передплата на рік 1919-й

Ціна на 3 місяці 30 карб., 2 м. 20 карб., 1 м. 10 карб. в дрібнім продажі 45 коп. за примірник.

В 1918 році в „НОВІЙ РАДІ“ писали такі особи:

К. Анищенко, В. Андриєвський, Федір Ближнюк, Микола Бессонов (Архієпископ Ніжон), Кристофор Варановський, Степан Вабак, д-р Мирон Кордуба, С. Волох, Ан. Васильченко, Павло Возкушевський, Ст. Васильченко, Петро Волошенко, Степан Гаєвський, Євген Гавейзер, д-р Галія, Ілля Галант, Марія Гринченко, Терентій Галапура, Андрій Горленко, Георгій Гасенко, Петро Гаєнко, Андрій Голово, Дмитро Дорошенко, Володимир Дурдубовський, д-р Дмитро Довго, Сергій Дусаєвський, Карпо Дмитріук, Федір Дудко, Олександр Дорошків, Петро Дідушок, Василь Дога, Сергій Сфремов, Леонід Жебуньов, Андрій Жук, Павло Сайцев, Марія Ішуніна, Михайло Івченко, В. Іваненко, Н. Іваніна, Олександр Кузьмичевський, Михайло Корчунський, Василь Король, Олександр Кандіба, В. Костельний, Федір Касиль, Микола Крушинський, п. о. Крамаренко,

Федір Коляніус, Іван Капустякський, Микола Ковалевський, Макар Кущар, Кох А., Петро Коломийченко, Микола Крупський, Д. Кушнірук, І. Коновал, Володимир Леонтович, Константин Лоський, академик Орест Левинський, Платон Лазиченко, Ростислав Лещенко, д-р Д. Левинський, Микола Литвицький, Ганна Ломачинська, Павло Мазюк, проф. Кость Мацієвич, Юлій Мезевський, Дмитро Маркович, акад. Олександр Мурашко, Михайло Могиланський, Олександр Мицюк, Федір Матусевський, Йосип Маєвський, Андрій Ніковський, Володимир Науменко, проф. Іван Огієнко, Дмитро Одріза, Іван Опіков, О. Олес, Євген Олексій, Вячеслав Прокопович, Олександр Пилькевич, Виктор Писначевський, С. Панасенко Іван Приходько, Прокіп Понятенко, Промисловцев Причепя, Євген Перфелький, Методій Павловський, Софія Русова, Василь Різничен-

ко, Ромул, Р. Реліцький, Н. Сирин, Федір Слюсаренко, Микола Стадник, Григорій Салівко, Володимир Страшеченко, Ольга Світлана, Людмила Старицька-Черняхівська, Петро Стебницький, П. Смуток, Олександр Скоропис, Олександр Саліковський, Іван Селенський, Яків Савченко, Іван Саліжан, Євген Соколов, Гр. Стрижецький, Симонів, Микола Слинко, Юр. Стрижаский, Василь Суліма, Володимир Самійленко (В. Сивенький), В. Старий, Гр. Тисаченко, Павло Тичина, Михайло Тимофій, акад. М. Туган-Варановський, Сергій Тележинський, Павло Темченко, п. о. Тарнавський, Володимир Ульяницький, В. Флоринський, Олександр Хотовицький, Ів. Харченко, О. Хоменко, проф. І. Фещенко-Чопівський, Євген Чикаленко, С. Чалий, Сергій Шелухин, проф. К. Широцький, Сергій Шемет, Олександр Шулгин, Гр.г. Шиязов, Леонід Юркевич, С. Яковлів, М. Якименко, А. Яринович.

Адреса редакції і контори: У Києві, Інститутська, 22.

Редактор і видавець Андрій Ніковський.

Редакційна колегія: Сергій Сфремов, Андрій Ніковський, Павло Тичина.

Директор контори Н. Паченко.

ДЕРЖАВНИЙ НАРОДНИЙ ТЕАТР.

Троїцький Дім, 8-Васильківська вул.

Сьогодні 21-го грудня в суботу: Мартин Боруля; 22-го ранком Крути та не пере-крути; у вечері Маруса Богуслава.

Другий Городський Театр.

Український Театр під орудою М. Н. Садовського Олександрівська 12. Сьогодні 21-го грудня Катерина, опера по Шевченку муз. аркест. 22-го в суботу: Весталана; 23-го Ой не ходи Грицю. Квитки прод. з 11-2 год. дня і з 5-9 г. веч. Початок о 6 год. веч.

МОЛОДИЙ ТЕАТР

субота 21 грудня вистави не буде; театр бере участь в урочистій виставі в честь Директорії. неділя 22 грудня ЧОРНА ПАНТЕРА вистави в честь Директорії. вівторок 24 „ ГОРЕ БРЕХУНОВИ-безплатно для війська. середа 25 „ ЕДИП ЦАРЬ. четверг 26 „ НАНДІДА. Початок о 6 годній вечора; Квитки продаються від 10-12 і од 4½-7 годній.

Видавниче Т-во „СІЯЧ“.

Друкарня, головний склад та книгарня м. Черкас, Олександрівська 105. Столичний гуртовий склад: Київ, Хрещатик 45.

Після останніх подій склада та книгарня Т-ва знову розпочали свою працю в повній мірі. Зроблені замовлення виснаються з першим рухом пошти. Нові замовлення на всі свої й чужі видання приймаються і виконуються негайно.

Останні власні видання мають такі:

- Гр. Коваленко, Опов. з укр. історії 3 р. 80 к.
- Л. Ворониківський, Вайка 1 р. 40 к.
- Др. Д. Довго, Культура Примиївизму 1 р. 40 к.
- О. Діхтарь Убогий Гарей 60 к.

Книгарням, просвітам, школам та зєствам при гуртових замовленнях звичайна знижка. 6-1454-1

ОПОВІСТКА:

Київський оперний театр. В суботу 21-го грудня 1918 р. Урочиста вистава на честь і пошану Директорії Української Народної Республіки і героїв визволення України.

Об'єднаними артистичними силами українських театрів міста Києва виконано буде: 1) Інтерлюдія до опери „Тарас Бульба“ М. Лисенка, Державний Сімфонічний оркестр імені Лисенка—Дирігент п. Горілов 2) „Гімн“—об'єднані хори під орудою К. Стеценка, 3) „Гетьман Дорошенко“ (3 дія) театр М. Садовського, 4) „Царська пісня“ (1-й акт) Державний Драматичний театр. 5) „Царь Едип“ (2 дія) Молодий театр. 6) „Наталка Полтавка“ (3 дія) Державний театр. 7) Об'єднані хори під орудою Стеценка. Початок різно о 5-й годній вечора. Квитки випродано. 1-1459-1

Завтра ПЕРЕГОНИ поч. о 11 год. 30 хв. дня.

Подвал кривого Джиммі Фундуківська 17 кафе „FRANCO“ Відкриття у вівторок 24 грудня в 6 год. веч. На випадок евакування стану облоги в 11 г. веч. Вхід по рекомендації Генеральна релетиція у неділю 22 грудня в 4 час. Просьба придати всіх хто одержав рекомендаційні білети. 1-1460

Продаються гарні дрова недорого ст. Ольшаниця, Київщина. справитись Бібік-Бульвар, гостин. „Родина“ № 6 від 1-3 г. 1-01255

Хто таний

В. ВИННИЧЕНКО.

Біографічний нарис Юр. Тищенка. Продається по всіх українських книгарнях ціна 30 коп. Головний склад у Києві, (Бесарабська пл., ч. 2) В-че Т-во „ДЗВІН“. 2-1455-1

ВУВЦІ У МОСКВІ І ПЕТРОГРАДІ Чернишевські

Інженера М. В. Щукіна поновили прийом на січень семестр Б. Кудрявська, 24. пом. 1 ном. шп. строчна і відповідальна підготовка ЗА 4 КЛАСИ хлоп. й жіноч. гімназій За 5 і 6, 7 і 8, кл. хлоп. й жіноч. гімназій Кожний клас прох. 4 місяці. Дієвні й вечірні групи. Окрім групи НАРОДНИХ ВЧИТЕЛ.В. Поступившим до 1 січня ЗНИЖКА. ПЛАТА до курсів жіноч. гім. ЗМЕНШЕНА. При курсях Віблот. безплат. підруч. Приєм 6-3 г. веч. Нов. прогр. екзем. БЕЗПЛАТНО.

Д-р Черний, спец. водолярка для систем. лічення всякого роду полових хвороб. Вол. Житомирська 16, 9-2 та 5-9. 12-01198-8

Наші чергові завдання.

Республіканські війська знаходяться вже скільки днів у Києві. Позавчора приїхала в Київ наша тимчасова верховна влада „Українська Директорія“, вибрана і узаконена нашою найвищою національною організацією „Національний Союзом“. Таким чином влада на Україні перейшла, принаймні з формального боку, в руки української організованої демократії.

Звичайно, що ніхто з реальних наших політиків не буде твердити, що перемога наша вже остаточна, що український народ досягнув вже свій найвищий ідеал, за який йому доводилося заплатити такими великими жертвами. Навпаки кожен свідомий громадянин України здає собі справу з того, що ми в дійсності тільки почали рішучу боротьбу і нам належить докласти всіх сил, вийти єдиним українським фронтом, аби закріпити самостійне життя нашого народу.

Чули ми промови наших державних мужів. Ми сподівалися з надруженням, ловили кожне слово, яке виходило з їх уст. І на наш превеликий жаль, ми мусимо ствердити, що чули ми ті загальні лозунги, які загнали вже нас минулого року в обійми чорносотенної реакції і завдали стільки лиха нашому народові і нашому молодому державному організмові.

Зовсім реальною промовою з повним ерозумінням сучасного моменту сказав комендант осадного корпусу полковник Коновалець, який говорив од імені „Січового Стрелцтва“. Коли ми чули його слова, що війна знищила мілітаризм, але нашому молодому самостійному державному життю грозить небезпека і ми мусимо творити сильну дисципліновану армію, і що ми не можемо допускати ніяких експериментів, соціального і політичного характеру, що в першу чергу ми повинні мати на увазі нашу державність, то в цьому бачили ми не лиш здоровий погляд на нашу національну армію, але й велику творчу державну програму. Перед нами поставлено дилему: або українська самостійна держава, або експерименти, про які так святочно говорило багато промовців. Третього в тому випадку не має і в залежності од того, чи підемо ми в один, чи в другий бік, залежатиме також і доля нашої молоді держави і нашого народу.

Міжнародне становище України зовсім неясне. Злочинною політикою уряду Скоропадського нашу молоду державу загнано в такий темний кут, з якого незвичайно тяжко вийти. Єсть певні відомості, що агенти Скоропадського баламутили європейські держави в питаннях нашого державного життя, ставлячись до нашої самостійності зовсім негативно, а в найліпшому випадку заявляли, що справа серед самих українців ще не вирішена. Цьому ми мусимо зарадити і це наш перший і головний обов'язок. За ціну визнання України самостійною державою, за ціну створення України самостійною одиницею на міжнародному ринку політики, ми повинні піти на такі поступки, на які в нормальних відносинах ми не могли би погодитися.

Наш внутрішній курс політики ми повинні пристоювати зараз до нашого міжнародного становища. Правда в реальній політиці міжнародне становище держави залежить все і всюди від її внутрішньої сили, чим сильніша держава внутрі, тим краща її міжнародна позиція. Але ми знаємо і свідомі того, що внутрішньої консолідації всіх сил в нас ще немає, що в цьому напрямі жде нас ще велика і планова робота. І тут в першу чергу повинні ми знайти спільний шлях з демократією других народів і переводити розумні

планові реформи. Таким чином ми зможемо закріпити той лад і спокій в нашій державі, во ім'я якого ми підняли боротьбу.

Кому потрібен більшовизм?

„Протофіс“ асигнував 20 мільонів на організацію більшовицького руху. (3 чукот).

Звичайно, це—єрунда, те що написано в епіграфі, бо „Протофісові“ зовсім не до того: він в паніці, він поки що персонально ховається, він безпомічний і безпорадний. Але нека ніякого сумніву взагалі, що більшовизм тільки один і потрібен протєфісовцям. Бачите, це вже в нас було і має знов бути. Українська демократія несе країні справжню систематичну й уперту демократизацію всього ладу й відносин. І це зовсім не тому, що ця демократія така собі культурна, зміла, досвідчена в справах демократизації держави, а просто тому, що демократії на Україні 90% всієї людності і цю вона иначе не може, як, може, і через пень-колючу, а твердою вузломатою й конструкторською рукою штовхати державу до демократизму. А що й велика буржуазія, та ще не місцева, не тубільна, а чужа—погано організована і але технічно озброєна, то вона мусить і хоче вжити способу не сильного, а слабого: спровокувати демократизм на доведення його до абсурду і тим самим упасти. Оскільки більшовизм і єсть логічним аж до абсурду завершенням цієї демократичної, от тільки чужій нам буржуазії й потрібен більшовизм, як провокаційний спосіб повалення демократичного ладу. З упадком більшовиків в Східній Росії все має повернутися на те місце, де воно було до революції, а всі збитки понесені за два роки анархії дуже легко і дуже просто покриваються податком на продукцію, на робітників, на споживача. Для чого мати зараз клопіт найближчим капіталістам із неясною державою, з ворожим урядом, з відвратною українізацією, з податками на доходи, коли краще спинити фабрику чи завод і ждати, що з того вийде. А вийде ось що: настане дорожнеча, робітники гонуватимуться з державного станка, середні верстви перейдуть на харчування до держави, міщанство спротестується, торг обернеться в спекуляцію, виросте більшовизм, який винесе геть справи мови, культури і держави, а загворить лиш мовою шлунку, село буде робити тільки на себе і для себе і—анархія! Анархія, а тоді реакція. А тоді „Протофіс“ приїздить в Криму там чи якої іншої теплої країни, повний сил і свідомости, до втомленої й голодної людності і бере до рук олівця, щоби підрахувати збитки і перекласти їх на убогі села, убогі ниви, попередити зібравши грубі контрибуції. Збитки покриваються дуже швидко, царство Протофіса залягає знов на довгі роки.

Історія повторюється, але нема для цього самим її повторювати, коли вона нам на шкоду може вийти. Отже добро Республіки єсть, коли торг і промисловість будуть вільно працювати, завод буде заводом Республіки, коли в йому буде йти повним ходом робота і при тім—на користь заводів, а не тільки самим робітникам. Бовжесь лозунга, „контроль над продукцією“,—я одначе мушу до нього прийти, розуміючи його, звичайно, не як вишування в справі робітників, а держави. Заводи мусять працювати для добра держави, справедливого виплачуючи заробітню плату, справедливо задовольняючи власника, а головне, працюючи для розвитку фінансів і промисловости держави. Цей контроль повинен бути страховкою від більшовиків і з правого і з лівого боку.

Ан. Ніковський.

Під суд!

Діставши відомости про те, що вже призначено вищий орган слідства над діяльністю гетьманського уряду і що провадиться енергійне розслідування злочинств вищих, середніх і нижчих урядових гетьманщини, ми мусимо припинити друкуювання дальшого списку тих осіб, котрі мають на нашу думку сідсти на лаву підсудних. Одначе вважаємо, що лозунг „Під суд!“ був у високій мірі потрібний в ці дні, коли багато крайніх елементів, особливо з тих, хто тяжко потерпів і тілом і душею од гетьманщини, ладні були викинути інший лозунг — „Під стінку!“ — і переводити його в життя своїм присудом і виконанням. Це була б тяжка шкода і навіть провокація відродженої республіки, і тому енергійна діяльність по законному переслідуванню бущих властей дала ті свої добрі наслідки, що палкий настрий республіканського війська вже спав троху проти монархістів і можна бути певним, що експес в, викликаних помстою, більше не буде. Тепер, коли ми знаємо, що слідча власта має досить матеріялів і документів у своїх руках проти провакторів нашої державности і має в педагогічному музею досить об'єктів для суда в особі численних арештованих міністрів, вважаємо потрібним внести деякі коментарі та деталі до лозунга — „Під суд!“

Дуже можливо, що в наші попередні списки карних злочинців ми внесли багатьох зовсім несправедливо: наші відомости — тільки загальні, документальних даних у нас мало. І в високій мірі бажано, щоб слідча власта, з моментом початку повного спокою у Києві, взагалі повивискала арештованих, окрім, звичайно, тих, хто взагалі себе показав майстром переодягати та робити реакційно-авантюристичні турки по території колишньої Росії. В порядку слідства судово влада може покласти заборону на статки, гроші й цінности наших бущих правителів, а далі з ними Республіка не повинна мати багатовиплоту.

Взагалі, зараз ясно, що головна пржмета гетьманського уряду — це навіть не реакція, не терор, а просто крадіжка, розкрадання народнього майна, грандіозна планам. Серед злочинців прямих і побічних знайдуться сотні людей, коли не тисячі, котрі кожний в силу своїх скромних сил і розуміння, по своєму хисту, талану і вдачі, по рангу, чану й зганю — крали, крали й крали. Одні просто, інші з зивертами, ті натурю, ті грішми — ця сфера різнородна й різнобарвна, і ясно, що слідчий орган повинен вирости в грандіозну інституцію. Ця інституція буде мати силу людей, силу діл, масу великих контровер, її робота піде ширше, далі і глибше, захоплюючи колючаьну „прикосновенність“ — *«Одне слідство буде коштувати рівно стільки, скільки вкрадено»*. Воно зятягнеться надзвичайно довго і дасть мізерні, проти затраченої енергії, результати. Але єсть ще одна, і вже дуже велика, небезпека; ліквідційна гарячка може так захопити собою новий уряд, що він більше буде дивитись в минуле, ніж у будучину. А ходити слідами старої власти — це значить збгтись самому на манівці викривання чужих помилок без жадної користи для себе і для держави. Треба справу ставити просто: вияснити один або два певних моменти злочинної діяльності, негайно судити і справу ліквідувати. Окрім того єсть багато людей безневинних (пасивних), а єсть багато таких, яких ніяке слідство ніколи не викриє, — чиста робота! От їм не треба давати приводу, а також і громадянської іронії, глузувати з авторитету суду Республіки.

Тому — „Під суд“, але скоріше. Під суд! — але простіше.

Під суд! — але яко мога поважніше. Нехай буде суд — скорий, і правий, і навіть милостивий.

Бо нема часу на помсту і позови — перед нами ще багато зовсім чистої й приємної роботи!

В міністерствах.

Наказ П. Холодного.
Пан комісар міністерства освіти П. Холодний видав по міністерству такий наказ: Згідно вирішенню Українського Революційного Комітету м. Києва та Ради Комісарів Міністерств Української Народної Республіки, всі закони та загального значіння розпорядження, видані гетьманським урядом з 15 листопаду 1918 року, тимчасово припиняються виконанням до особливого розпорядження.
В зв'язку з цим прошу н.п. директорів: 1) негайно подати мені списки зазначених законів та розпоряджень по кожному Департаменту; 2) до всіх цих законів та розпоряджень в негайний час, по мірі складання, подати окремі пояснюючі записки; 3) по всіх випадках особистого призначення або увільнення подати також окремі докладні.

Оголошення.
Пропоную всім бущим співробітникам канцелярії військового міністерства, звільненим з посади гетьманським урядом і бажаним знову працювати в канцелярії військового міністерства, негайно явитися до мене і подати заяви з зазначенням своїх нових адрес.

Комісар канцелярії народнього військового міністерства.
Л. Бачинський.
20 грудня 1918 р. м. Київ.

Приїзд Директорії.

Позавчора 19-го листопада серце України старий Київ пережив день великої радості, бо в цей день він зустрів своїх визволителів — Українську Республіканську Директорію з В. Винниченком та С. Петлюрою на чолі.

З приводу цієї історичної нагоди старий Київ набрав урочистого святкового вигляду:

Улиці прикрасилися численними прапорами, квілками, транспарантами. Були поставлені арки, перевиті зеленню, стрічками, з прапорами й напцями.

Не дивлячись на страшенну свігову савірюху, яка часами переходила в справжній сніжний бурян, улиці Києва з самого ранку були переповнені народом і численними делегаціями, що поспішали до центральнох улиц, якими мала йтати Директорія.

На вокзалі.
Вокзал так само був роскішно декорований національними прапорами, квілками й гірляндами зелені.

О 12-й годині дня на вокзалі стали прибувати різні делегації: Українського Національного Союзу, Військово-Революційного Комітету, Ради Комісарів, київського міського самоврядування, київського робітництва, земства і багатьох інших організацій та інституцій. Всі ці делегації стали шпалерами на пероні вокзала, праворуч. Ліворуч стояли представники чужоземних дипломатичних місій, для яких було одведено 60 місць. Ще далі — почесна варта.

За делегаціями стояли оркестри музики. Перед вокзалом також була делегація і робітничий хор.

Вся площа перед вокзалом була повна народу. Майже у всіх на грудях, на руках або на шапках національні або червоні відзнаки.

Всі ждуть не дждуться. Осв підходить перший поїзд-контрольний, за ним через пів години — другий поїзд, котрий привіз залізничний кур'єр.

Нарешті о пів до другої години тихо підійшов поїзд Директорії. Оркестри заграли гими. Публіка поскидала шапки.

Члени Директорії В. Винниченко, С. Петлюра, Ф. Швець і Андрійєвський виходять з вагонів. Могутнє „Слава Республіканській Директорії“ луною котиться по вокзалу.

Почесна варта робить „на карау“.

Привнявши караул, члени Директорії підійшли до перону, де зустрів їх і віват голова Українського Національного Союзу Шаповал. — Високий Директорію Укр. Народної Республіки — Слава! Дорогі товариші — брати! В тяжку годину розлучилися ми з вами: навкруги нас були тільки вороги і пригноблені як утяти в кайдани народ. А тепер коли — ви вергаєтесь — ворогів нема, а навколо вас стоїть вдячний визволений великий український народ.

Давно вже не було такої зустрічі. Вже давно не розлучилися Золоті Ворота Києва, через котрі проїздив так пишно в останні славний Хмельницький — визволитель народа. Національний Союз доручив вам визволити трудовий народ і відбудувати Народню Українську Республіку.

Далі виступають з привітаннями міський голова Рябов, і цілий ряд делегатів. Деякі делегації на срібних

блюдох, застланіх рупніками підносять хліб-сіло, букети живих квіток і ин. Після кожної привітальної промови музики грають гими і гучне „Слава“ гремить під стелею вокзалу...

Члени Директорії поволі проходять через вокзал. Тут робітничий хор стрічає їх стрийним „Слава нашим вождям“. Члени Директорії сідкають в автомобілі і під немовчі крики „Слава“ рушають між шпалерами народу на Софійський майдан.

Коло Софії.

Софійський майдан набрав небувалої урочистости. Тут, перед пам'ятником Богданові вистроїлись стрункі відділи республіканського війська: тут і піхота й кіннота, й кушетні відділи і гармати лехкі і важкі...

З Софійського собору вишло духовенство.

Після урочистого молебня і параду члени Директорії від св. Софії прибули до Українського клубу, де на честь їх було впоряджено блискучий бенкет.

В українському клубі

О шостій годині першим війшов у клуб отаман Петлюра. Гучне „слава“ депутатів, що тут вібрался, та згуки національного гімну полинули йому назустріч. Л. М. Старикова-Черняхівська, від імени старшин клубу зустрінула національного героя хлібо і сіллю і радісним вітанням в стінах рідної хати.

Через декілька хвилин до клубу приїхали й інші члени Директорії. Знову могутні згуки „слава“ та гімну й Л. Старикова-Черняхівська вітас хлібом-сіллю високих гостей.

Після прибуття до клубу Директорії відбулося урочисте засідання Головної Ради Національного Союзу у складі д.д. Шаповала, Дідуха, Крижановського, Марковича, Ващенко, Крушельницького. На засідання, крім величезної кількості делегатів були присутніми: Начальник штабу Осетської, Коновалець, Мельник, Поліщук та інші офіцери української революції.

На початку засідання голова Головної Ради Над. Союзу Шаповал оголошує славу Директорії. Перше слово належить Винниченкові.

Українська ідея, — каже він, — це єдина з українським народом. На протязі шостя місяців катував гетьманський уряд народ, на протязі шостя місяців гетьманський уряд втуляв катування в українську форму, провадив його під прапором української державности і таким робом намагався роз'єднати нас з народом. Вироста безодна. Здавалося ніщо її не здолає. Це було страшне. Треба було це безодню засипати. Щоб не було, а треба було виступати, в'єднатись з народом. Виздом Директорії з Києва, закликм до народа був знайдений шлях до народа. Перемога вже була 15 листопада, коли була обрана Директорія, перемого була коли з Білій Церкві до нас йшли організовані стрункі дисципліновані маси.

Такий могутній організований виступ народу свідчить, що земля кусить перейти до народа і народ її вже зараз дисципліновано оберегає як своє цінне добро. З вступом до Києва це не скінчалася наша перемога. Відніше селянство, свідоме українське робітництво утворило величезну нашу силу і цього забувати не слід. Наше завдання тепер від народу не відходять, як це було рік тому, коли ми покналися на чужі нам сили. Щоби не повторити попередньої помилки треба йти з народом назустріч всім його вимогам, і ми певні що ці вимоги будуть здійснені. Необхідно увільнити наш народ від визисків.

Наше завдання стати на чолі трудового народу. Український народ не може бути тепер використуваний. Держава мусить стати на чолі потреб трудового народу до якого треба прислуховатись. Тепер в цей святочний день вступу Директорії необхідно стати до реальної праці переведення соціальних реформ, над задоволенням народа негайно ж а ні часу. Слава ж трудовому народу, здобувшому волю!

Відповідаючи йому, д. Шаповал сказав, що імя Винниченка і Петлюри не забудеться в історії Української революції. Українська революція дала лицаря шаблі. Ви знаєте, про кого я кажу, (при дих словах як з одної груди вивралася з грудей присутніх: слава Петлюрі!) Славні товариші розділили з нами труд і черепашки Рубікон (присутні вітають решту членів Директорії).

Сила організованности нас вартувала і правела до слави. Ми мусим пригадати тих, хто під кожну хвилиною загрозю розстрілу виробляв плани військової організації і перемоги. Ми мусим пригадати отаманів Осетського, Коновальця, Валбана, Тамченка, Тюньоника.

Потім Директорію вітали: Чеховський від У. С.-Д. Р. П., Лизанівський від У. С.-Р. і багато інших.

Після промов членів Директорії д.д. Петлюри, Швеця і Андрійєвського і останнього слова д. Шаповала урочисте засідання союзу закінчилося, після чого всіх гостей було запрошено на вечерю.

Думки великих людей про Україну.

Головний комітет зустрічі Директорії видруккував у великій кількості окремими металінами думки різних світих загальнонаукової науки про Україну і українців.

Метеорити ці підчас проїзду Директорії по вулицях Києва безплатно роздавалися манифестантам.

„Кожний чоловік, що вийшов з України, кожна копілка, потрачена не на українську справу, кожне слово, сказане не по-українському — єсть видаток з української мужицької скарбниці, видаток, котрий при теперішніх порядках, не вернется до неї ні звідки“.

М. Драгоманів.
„Колі війною хочуть одняти в якого народу частину його землі, або пригнітити цілий народ, то соціалісти, хоч їм війна й огидна, повинні віддати свої сили на оборону рідної краю, то-б-то їх народу, який хочуть зневолювати“.

„Пролетаріат, як найнижчий клас, не може визволитися, доки не зникнуть всякий гніт та експлуатація, між іншим і національній. Належні до пролетаріату члени нації, яку пригнічує, чи хоч самостійно якої погрожує інша нація, повинні боротися проти такого гніту, як і противсякого іншого“.

Н. Каутовський.
„Соціалізм і національна ідея не тільки одне одному не суперечить, але кнче з'язані до купи. Кожен захід зменшити силу національну ідей, як що тільки він цього досягає, — зменшує багачтво людського роду“.

Е. Пернерсторфер.
„Бези України, помятая весь притисненія москаля, і кривдистое право, і наборы, и безправіе, и грабежи, и кнуты съ одной стороны, и не забывая, съ дру-

гой — маково ей было и за Ръчью-Посполигой съ жолнерами, панами и коронными чиновниками, не захочетъ быть въ польско-русской? По моему, вопросъ рѣшается очень просто: Украини слѣдуетъ въ такомъ случаѣ признать свободной и независимой страной“.

А. Герценъ („Молокодь“).
„Пусть же ни поляки, ни великороссы не называютъ своими земля, заселенныя нашимъ народомъ“.

Н. Ностомаров.
Властво в три Росіі. Одъ з них, Украина, тагелось від Карапъ аж до Кавказу і має населення колъ 50 мліонів, з чого 42 Украина. Кнцеев повинестъ европейської культуры може наступити тоді, коли Украина, вытворивши самостоятельную державу, стане мировымъ ривавомъ в сѣдній европі...
Профессор Пауль Форбах.
Я маю повну симпатию до самостоятели Украни не так з принципальних, як з практично-политичнихъ причин. Бже в природного права виплыває, що кожеш народ, який має свою мову, литературу і історію, має право мати свою власну державу... Правда, цього тяжко досягнути, але: „Де є воля — тим найдеться дорога“, і я з цілого серця бажаю, щоб Украина могла найти дорогу працювати на свою користь і користь іншихъ народів...
Рудольф Айкен.
Висловлюючи свою думку про сѣднеевропейське питання, я твердо вірю, що народ, який має 1000-літню історію, є цінкомъ відрубаний від поляків і росіян, який має два рази тільки населення, що всі поляки і чехи разом взяті, який від надавшихъ часів боронив Европу та Польшу перед татарськими нападями, який перший проваив демократичні форми парламентаріа, і якого ніколи не тягло до Росіі, а тільки на захід, має право на повну самостійність...
Профессор Др. Вільгельм Онезюга.
Нарід, що має стару славу історію, а так само і литературу, нарід якого мова не є діалектом, але одномъ з найкращихъ мов словянських, нарід, який має 40 мліонів населення і заокруглену територію, має всякі права на самостійність...
Кравий маршалок Долішньої Австрії князь Алоій Ліхтенштайн.
Доля 40-мліонного населенна України є найбільшомъ визвольномъ проблемомъ европі і має світове політичне значіння... Селянська українська маса як раз через війну набрала хочуть любови до вітчизни і сотворить велику українську державу.
Др. Фольк Шупп.

ХРОШТА

♦ **Привітання Національному Союзу.** Голова білоруської ради народніх міністрів прислав Національному Союзу такий привіт.

„Приступаючи з наказу ради Білоруської Народньої Республіки до формування нового кабінету, я посилаю свій щирий привіт Українському Національному Союзу, як справжньому представництву українського громадянства, і висловую свою гарячу віру, що білоруський національний уряд зможе встановити як найпризисніші відносини з українським народом, і що Українська та Білоруська держави одностайною та солідарною акцією добуться признання мировим конгресом своєї незалежности“.

Старшина ради народніх міністрів Білоруської Народної Республіки Ант. Луцкевич“.

♦ **Сіонисти в Національній Союзі.** Представники партій сіонистів д.д. Тумкина, Сирині і Каллан зробили заяву пленуму Національного Союзу про потребу контакту й порозуміння української демократії з іншими націями, зокрема з єврейським представництвом.

♦ **Снасування політичних справ.** На загальному зібранні київського совіту професійних робітничих союзів, що відбулася 15-го грудня 1918 року прийнята така постанова:

„Звернутися з вимогою до Військово-Революційного Комітету, а також до німецької ради солдатських депутатів про негайне увільнення всіх безрішні зарештованих за совою політичну діяльність, незалежно від того, якою владою вони були заарештовані і за ним би вони не числялись у даний момент; про анулювання всіх присудів по справах зазначених осіб, внесених гетьманськими та германськими властями“.

Постановлено довести цю постанову через президію Національного Союзу до відома військової влади.

Національний же Союз постановив також утворити комісію з складу трьох членів Шрамченка, Лизанівського і Сердюка, котрим і доручено перевести цю постанову в життя.

♦ **У справі заарештованих бущ. владю.** Національний Союз 9 грудня на засіданні вислухав заяву київського союзу професійних робітничих союзів про негайний випуск із в'язниць усіх заарештованих німцями, а також гетьманською владою. З цього приводу Національний Союз обрав комісію в складі Лизанівського, Шрамченка й Сердюка для як найкоршого випуску всіх політичних заарештованих. На цьому ж засіданні Національний Союз вислухав справоздання Голови Ради Комісарів Чеховського, а також усіх комісарів про загальне становище міністрів. З докладів виснялось, що розграбовано гетьманським урядом народнього добра на 245 мліонів.

♦ **Призначення П. Дідуха.** З певних джерел нам переказують що секретарем Української Республіканської Директорії має бути призначений секретарь Українського Національного Союзу П. Дідухов.

♦ **Тимчасове політичне бюро.** З наказу Директорії засновується тимчасове політичне бюро; це тимчасове політичне бюро матиме спеціальне завдання. Головою бюро призначено б. радника міністерства закордонних справ Г. Гасенка.

♦ **Недуга С. О. Сфремова.** Вже чотири дні лежить хворий на еспанку С. О. Сфремов.

♦ **Ганебна праця собору.** Закінчилась третя сесія так званого українського собору. Керівники собору на чолі з м. Антоїєм, Платоном, Євдокієм та Пименом зробили все, щоб знищити православну церкву на Україні. Єпископат з незаконнообраними членами собору особлив з херсонським, призначеними м. Платоном, весь час займався політикаством, піддержував гетьманський уряд і настріював проти українського народу. Замість того, щоб образити зрадєка Скоропадського та інших, єпископат звернувся з відозвою проти національного героя С. В. Петлюри та Директорії. Цією відозвою до народу він образив не тільки наших видатних українських діячів, а весь український народ. Своїми постановами собор поставив у таке підтягле до Московщини становище українську церкву, в якому вона не перебувала навіть у часи царського режиму. Подумати тільки, що на цю ганебну соборну працю витрачено півтора мліюна карбованців з народньої скарбниці. Всі постанови собору повинні бути скасовані і гроші неодмінно муть бути повернуті єпископатам з монастирів.

♦ **Відношення єпископату до національного свята.** 19 грудня відбулось урочисте українське національне свято. На це свято було запрошено українське духовенство, котре зсею душею ждало прибуття республіканського війська на чолі з Директорією. Але єпископат зостався вірним собі. На нараді єпископів ранком 18 було вирішено не брати участі в святі, але ввечері перерішили і дозволили запрошеним єпископам молитись з українським духовенством. З трьох єпископів явився тільки один пр. Агапіт катеринславський. Це здивувало усіх українців. Ще більш здивувало українців те, що не вийшла зовсім процесія з Михайлівського монастиря.

♦ **В Натівській Губерніяльній Народній Управі.** Після початку народнього повстання проти гетьманської поміщицької влади Київська чорносотенна преса позела ганебну агітацію очистиє Губ. Управу — „гніздо петлюрівців“ од українців. 30 листопада до Управи

ТЕЛЕГРАМИ.

(Об Українського Телеграфного Агентства.)

під час праці надійшла варта з ордером на арешт обраних Губ. Народ. Радою Членів Управи Г. І. Киряченка, П. Н. Пожарського і П. В. Теняка завідуюч. статистичним відділом М. Н. Мороза і служачого діловода Д. Геренцева. Мороз і Геренцев були заарештовані в будинку Управи, а Член Управи Киряченко дома. Попереджений Пожарський виїхав з Управи і більше не приходив, а Теняко був у відсутності з 16 листопада. За останніми весть час навідувалися до Управи шпиги, а в помешканні Теняка був зроблений трус, третій за час гетьманства, під час якого допитувались, чи він «щирий українець» і т. п.

Після перемоги українського народу демократична Управа заступиться до вшанування свого Голови С. В. Петлюри, для чого заснована комісія в складі Заст. Голови М. М. Стасюка, члена Управи П. В. Теняка і представників Ради української громади служачих.

Нові гості з Східної Республіки. В Києві зараз перебувають б. комісар петрогр. держ. банку Георгій Пятаков і б. комісар національних справ Сталін.

Большевизні прокламації. В Києві далі ширяться і при тому в великому числі прокламації більшовиків. Не помітно, щоб вони мали якийсь успіх серед робітників. В прокламаціях висловлюється різке негарише відношення до революційного народного українського руху.

Чкава Келера про відновлення монархії. Бувший головнокомандуючий всіма військовими силами на Україні, він же головнокомандуючий північної армії, командуючий військом на Україні, офіційно мав одне обличчя, а неофіційно зовсім інше. Видаючи офіційні накази, гр. Келер одночасно видавав накази неофіційно. Ці останні саме й горіли за ту загальну думку відновлення монархії, про яку мріяв гр. Келер та його прихильники.

Переховуючись од переслідування українського республіканського війська, гр. Келер розгубив багато того, що досі держалося у секреті. Між ними знайдено наказ гр. Келера північній армії од 18-го листопада 1918 року за № 1. Але в першому наказі є такі дуже важні додаткові параграфи:

1) Згідно обрання ради оборони північно-західного краю я вступаю на правах головнокомандуючого в командування військом північної монархичної армії.

2) Війська, що є під моїм командуванням, північної монархичної армії мають на меті:

а) Возведення законного царя імператора на всеросійський престол.

б) Відбудування єдиної недільної держави російської.

в) Очищення землі руської од ворогів зовнішніх і внутрішніх.

г) При вечірній та ранній молитві по всіх частинах Північної Монархичної Армії після інших молитов читати й співати молитву „Спаси Господи люди Твоя“ і до повного підтвердження того, що гусарує імператор Миколай Александрович II здрастує, ніякого власного ймення в молитві не згадувати.

Поміж останніх пунктів наказу є ще такий § П:

„Особо, що вступають до Північної Монархичної Армії, дають підписку і присягають на те, що служитимуть непохвально Росії й законному Імператорові та його законному Наслідникові“.

Марна праця.

Це дійсно так— „Православная Русская Церковь“ це безперечно одна з найшкідливіших інституцій для нашої державности та національности, але воля віри не може в демократичній державі терпіти жадного утиску навіть до персонального складу провідників, не українських церков. Приблизно таку саму позицію до нас, як вищезгадане православ'я, займає між іншим і баптизм, це теж організація оцто-всеросійська, теж конфесія, що трактує українське національне відродження, як нову перешкоду до загально-християнської єдності всіх народів землі. Провідирі також здебільшого великороси і за нікчемним винятком малороси і владивого всім їм ідеологією інтернаціоналізму, котра ніяк не може уміститися в мозкові свідомого українця. Стихійна русифікація проваджена разом з євангельською проповіддю в нашому народі ні на хвилю не зупиняє велеречливих пресвитерів цього перейнятого раденими quasi раціонального релігійного руху, навпаки, переконання в тім, що вони є носителями культури вищого зраку, зовсім щиро супро-

воджає кожен їх крок, а звіти й велике співчуття їм з боку націоналістично-поступового московського громадянства, що вважаючи їх одним з форпостів московської культури, зденервовано зве всякий прояв нашого національного зросту „бешеною українізацією“. Воля віри здобута баптистами під час останньої гетьманщини, поставила їх в лави ретельних оборонців, запровадженого нею ладу, до цього спричинилися з одного боку давній баптистський цезаризм, прикриваючись яким і могла тільки жити під час московського самодержавного гнітувищегадана конфесія, а з другого спільний майже всім москалям страх перед тією жакою скаженою українізацією, що може спричинитися до всяких неприємних несподіванок для добре організованої, але здебільшого великоруської і у всякім разі поголовно змосквленної касті пресвітерів.

Ото ж з усього вищесказаного ласкаві читачі побачать, що суть позиції обох вищезгаданих конфесій зрештою майже однакова, тільки перша з них, тоб то православ'я в ім'я єдиної недільної всеросійської державности, зловживає євангелієм, а друга в ім'я, до своєю засвоєного євангелія, хоче висмакати єдину недільну всеросійську державність, будучи обидві надзвичайно вороже настроєними до всякого прояву нашого життя. Таким чином, як би довелось за протидержавну та протидемократичну діяльність позбавляти волі конфесіональних діячів, то навряд чи справа з Антоїєм та з влогем обмежилася б. Ці два мали тільки мужність одверто та привселюдно виявити обличчя та думку свою, а інші прапозвали інкогніто, ховаючись в специфічних відозвах під псевдонімами всяляких неіснуючих браців. Тому не потрібно арештів, що обурюють тільки певні кола людей, а негайний одділ церкви од держави, вивольвить останню од всякої залежності від першої, а вільна конкуренція релігій забезпечить те, що жагда з них не буде займатися сторонніми політичними справами, котрі так шкодять нашій державности, що перебуває нині в боїсній стадії формиції свого життя. Арешти визначних московських клерикалів, це марна праця, однако, бо всіх їх не переарештуєш а ті що липаються на волі тільки лютіше будуть провадити темне діло своє, котре завжди може стрінути співчуття в напівосвічених, та зденационалізованих масах. Вільне сонце освіти ось ліки проти хижих північних птахів.

Павло Мазюкевич.

По Україні.

— Фабрика „Пчіла“. В Полтаві одкрилась перша на Україні фабрика пасіничного приладдя „Пчілка“.

— Страховий союз. Харківське губ. земство організує страховий союз земств України і по за її межами. Статут укр. зем. страхового союзу вже готовий.

— Учительський інститут. У Харкові одкрився учительський інститут для підготовки вчителів вищих початкових шкіл. До інституту приймаються особи обох полів з освітою середньої школи.

— Ціни на хліб урожаю 1918 року, оголошені в Харькові такі: пуд пшениці 9,60 кар., жито 7,80, овес 7,50, ячмінь 6,90, просо 8,40, гречка 9 карб., горох рихлік зелений 9 карбованців, рихлік жовтий 9,90, квасоля ряба 8,70,—біла 10,50, кінський біб 8,10 карб., кукуруза 5,55 пуд і чечевиця від 9—12 карб. за пуд.

— Представник Галицької України. Держ. секретар зах. укр. народн. республіки Андрій Лунів прибув до Одеси для ознайомлення з сучасним станом на Україні. На це д. Лунів має спеціальні уповноваження. З Одеси представник Галицької України вилде до Києва.

— В Одеському повіті відбуваються зараз багаточисленні зібрання селян, на яких радісно вітають нову владу і постановають всіма силами її підтримувати. Всюди порядок, Злочинців вилдовють зорганізовані селянські дружини.

— 133 політичних арештованих випущено з тюрми в Миколаєві — на волю.

— Поміщицькі маєтки в Слісаветському повіті—під охороною вільного козацтва. Грабунків не було.

— Дорога нахляда. В с. Гордоватці, Херсонського пов. знайдено старовинне погруддя римського кесаря Тиверія. (За його панування помер Христос). Погруддя це переховується в музею Херсонщини.

— Земська книгарня. Єлисаветська пов. зем. управа одкрила велику українську книгарню і склад канцелярських річей.

— Постанова українськ. соціал-революціонерів і центрального комітету селянської спілки по земельному питанню. Народа укр. соці.-рев. 11 грудня у Винниці постановила звернутися до Директорії Укр. Нар. Республіки, аби Директорія видала таке розпорядження що до земельного питання:

„До певного вирішення земельної реформи на Україні Українськими Установчими Зборами відновляється переводитися в життя земельний закон, ухвалений Центральною Радою 18 січня 1918 року з наступними змінами і доавками до нього.“

1. Землі трудових господарств всіх видів господарства і садиби в розмірі до 20 десятин залишаються за попередніми власниками в їх користуванні і розпорядженням земельних комітетів не підлягають.

2. Органи, які мають на місцях переводити земельну реформу, є Земельні Комітети, по склад котрих і інституція для їх діяльности видається окремим розпорядженням.

3. В додаток і розвиток пояснення до пункту 12 додається—до видання закону про прогресивно-пододний налог подати треба, платити згідно земському „Положенню“.

4. Праця Центр. Ради, зазначені в тому законі, до Укр. Установч. Зборів, належать Директорії Укр. Нар. Республіки“.

— Резолюція єврейської общини в Винниці. „Резолюційний рух, що охопив усю Україну, приніс з собою новий демократичний республіканський устрій, демократичну владу в особі Директорії У. Н. Р., яка відновила демократичне самоврядування, проклумувала відновлення національно-персональної автономії і скликання Загальноукраїнських Установчих Зборів, які повинні бути обрані на підставі пятичленної формули. Рада єврейської общини вітає цю демократичну „владу, яка забезпечить вільний демократичний устрій України й національно-персональну автономію для всіх національних меншостей. Рада делегує свого представника в демократичний центр з метою сприяти закріпленню нового демократичного устрою на Україні“.

— Французький аташе у Винниці. Аташе французького консульства в Одесі Віктор Феркаль-Дарас виїхав до Києва. Аташе захопив до інформаційного бюро при Директорії, цікавився відомостями з місць і українською пресою. Для ознайомлення з життям України і теперешнім революційним рухом п. Феркаль взяв з собою багато українських газет і відозв.

— Заборона продажу горілки. Сквирський повітовий комісар 7 та 8 грудня видав постанови про бортьбу з виробкою самогонки і про заборону продажу горілки. Директорією ці постанови затвержено.

— Призначення Губерніяльного Комісара. Наказом Директорії 8/ХІІ вик. обов. Губерніяльного Комісара на Катеринославщині призначено Кондрашенка.

— Незаконний продаж цукру. Завідуючим продовольчим відділом Директорії в. Тимофєєвим 8/ХІІ наказано заарештувати акціонного управителя в Камінці-Под. Гебентрейна за незаконний вилуск цукру. В цій справі призначена ревізійна комісія.

— Демонстраційний центр у Винниці. До всіх організацій, партій і установ на Україні. У Винниці утворився демократичний центр, котрий об'єднує собою всі національності, всі соціалістичні партії, професійні організації, мійські і земські самоврядування, кооперативи, культурно-освітні організації та установи.

Метою утворення центра є скликання всеукраїнського територіяльного конгресу з участю представників від українських земель—Галичини, Кубані і Чорноморщини.

Принципи представництва мають бути—національний і соціальний. Деталі, котрі будуть ухвалені пленумом центра будуть оголошені окремо. Закликаємо всі організації і партії на Україні ввійти в тісний зв'язок з бюро, аби прийняти участь в роботі і допомогти в цій важкій справі. Голова бюро О. Янко, секретар Л. Цорін.

Всякі звістки.

— Мілюков у Константинополі. Одеські газети від 15-го грудня повідомляють, що Мілюков прибув до Константинополю. В розмові з представником констант. преси Мілюков між іншим заявив таке: Денікин має армію в 100 тисяч чоловіка. На Сибіру адм. Колчак має 200 тисяч чоловіка. Ці сили й поміч з боку дадуть змогу дати більшовикам одсіч останній і рішучий.

Німецька преса про радянський з'їзд.

БЕРЛІН, 13. Газети опісують вражіння, яке зробила праця з'їзду рад депутатів.

Орган незалежних соціал-демократів „Freiheit“ констатує, що переважна більшість висловлюється за скликання національної ради.

„Vorwärts“ думає, що перший день ще не дає ясно зрозуміти, як поділяються сили. Поділ по фракціях справа другорядна, аби над усім був гарний старий дух соціял-демократії. Безумовно, що переважна більшість з'їзду негативно ставиться до всяких спартаківських виступів.

„Volks Zeitung“ зауважує, що незалажним почастило добитися ледве одної третини всіх мандатів і що прихильники групи „Спартак“ складають абсолютну меншість.

„Vossische Zeitung“ пише: Переважна більшість з'їзду дорікає урядові тільки за одне, а власне, що він не досить завзятю проводить свою волю проти влади, котру захопив виконавчий комітет.

„Deutschland“ пише, що після 10 листопада обставини змінилися остільки, що ради остаточно опинилися на задньому плані.

Польсько-німецькі відносини.

БЕРЛІН, 18. 17 грудня польське посольство покинуло Берлін. Оборону польських інтересів взяло на себе датське посольство. Німецько-польські депутати рейхстагу Сейда і Корфанти виїхали до Варшави.

Поділ сировини у всесвітньому масштабі.

БЕРЛІН, 18. З приводу відомостей про закінчення 20 листопада договору, згідно з котрим всю сировину повинно взяти на підрахунок і поділити. „Vorwärts“ пише:

„Сподіваємось, що повідомлення це правдиве і що поділ буде зроблено по справедливості. Радіювання в світовому масштабі є обов'язковою умовою здійснення планів організації союзу народів. Слова про справедливість і братерство в майбутній сім'ї народів будуть тільки фразою доки не буде дано гарантії, що кожна держава шляхом лояльного поділу світового запасу сировини знову зможе відбудувати своє економічне життя.“

До баварсько-чеських відносин.

БЕРЛІН, 18. З приводу недавнього повідомлення про закінчення особливого договору між Баварією й Чехією, баварський міністр заявив у мюнхенській робітничій раді, що це повідомлення зовсім ні на чому не засноване.

Референдум в Баварії.

БЕРЛІН, 18. Баварський міністр-президент Ейсер оповістав на засіданні баварського предпарламенту, що майбутня баварська конституція заведе референдум.

Майбутнє балканських народів.

ЯСИ, 18. По відомостям з Аграма Англія, Франція й Америка постановили частинно задовольнити вимогу південних слов'ян у справі Триеста. Триест повинен стати міжнародним вільним портом. Албанський національний комітет доручив Вільсонові вирішити долю Албанії. Висловлюється просба поправити несправедливість, зроблену Албанії на останньому лонднському конгресі.

Одставка німецького військового міністра

БЕРЛІН, 18. В засіданні з'їзду у вітрок народній відпоручник Ландсберг оповістав, що військовий міністр Шюх пішов в одставку.

Масарик у Римі.

РИМ, 18. Масарик після урочистого обіду в італійського короля й параді чесько-словацького війська повернувся до Праги, де йому готують урочисту зустріч. Масарик заявив про приязні почуття і відношення між Чехією та Італією. Відділи чехо-словаків, сформовані в Італії, відправляються на батьківщину на чолі з італійськими генералами Пикчєно й Боріаї.

Румунський принц у Римі.

РИМ, 18. До Риму прибуває румунський принц Микола в супроводі румунського міністра адвоката Розенталі.

Ген. Хег у Нельні.

БЕРЛІН, 18. Головнокомандуючий англійської армією генерал Хег в понеділок франці приїхав до Нельні.

Риболовство в німецьких морях.

БЕРЛІН, 18. В наслідок переговорів з морською комісією союзників у

Кілі дозволено риболовство в німецьких затоках, а саме в таких межах: Норсєрів—Фейершіф—Гельголанд—Горлук. Переговори в справі дозволу риболовства в Східному морі ще не закінчено. Постановою буде прийнято тоді, коли буде подано текст постанов умов про перемир'я.

Увільнення англійських кораблів.

БЕРЛІН, 18. 15 англійських флотських пароплавів, конфіскованих на початку війни в німецьких водах, увільнено, і вони спільно од'їдуть до Англії.

Обмін візитами.

РИМ, 18. Італійський король в супроводі принца, Орландо і Соїно сьогодні ввечері виїдуть з Турина до Парижу. Вільсон відповідь на цей візит приїздом до Риму.

Демобілізація промисловости в Італії.

РИМ, 18. Міністр фінансів утворив секретаріат для ліквідації військової промисловости. На чолі буде поставлено відомого промисловця інженера Конте

В Триєсті.

ТРИЄСТ, 18. У Триєсті цими днями має відкритися велика національна вистава. Там же збереться черговий з'їзд італійських правників.

Утворився комітет з сенаторів, який звернувся до всіх італійців з закляком допомогти місту Фіуме, пограбованому хорватами, харчами, одягом, ліками і иншими річима першої необхідности.

Заява американського посла.

ЯСИ, 9. Уночі з 7 на 8 грудня американський посол в Ясах послав депешу до Києва, в якій, між иншим, повідомляє, що французський консул в Одесі п. Ено не має права виступати від імені антант.

Функції Національного Союзу.

ВІННИЦЯ, 18. На прохання деяких філій Українського Національного Союзу про встановлення функцій союзу, Директорія постановила, аби діяльність Національного Союзу обмежувалася контролем над адміністрацією, та організацією широких верств громадянства й заклякає національні союзи проявляти в цьому напрямку як найширшу свою діяльність. Про таку постанову сповіщені й органи місцевої влади.

Молебень у Полтаві.

ПОЛТАВА, 18. З розпорядження Директорії на 19 грудня призначено свято з приводу вступу в столицю України Київ республіканських військ. Мав відбутись прилюдний молебень і віднеслись з цєю справою до єпархіальної влади та архиєрея. Але місцевий єпископ не маючи розпорядження од вищої духовної влади та керуючись канонічними правилами, підмовився правити молебня.

Демократичні земства.

МЕЛІТОПОЛЬ, 19. Губерніяльний староста повідомив міську управу, що штаб добровольчої армії відновив демократичні земства і міську думу і всю владу в трьох північних повітах Таврії передав українському в'язовому управлінню.

Міська дума склала вкупі з земством директорію, передавши їй до призначення правительственного комісара всю владу губерньського повітового старости.

Наказ про грабінників.

ХАРЬКІВ, 19. Комендант міста вдав розпорядження, щоб виявних у розбоях та грабунках карали військово-польовим судом.

У Харькові настрий бодьорій.

ХАРЬКІВ, 19. В місцевих українських колах у Волчанському напрямку рух більшовиків спливно. На допомогу гайдамацькому куріно вийшли із Харькова на Волчанськ українські відділі. У Харьків приходять нові українські частини.

Новий канал.

РОСТОВ, 16. Цими днями відбудегся нарада, яку скликає департамент торгу та промисловости по справах збудування глибокого морського каналу Ростов—Таганрог—Азов.

Військ.-польові суди.

РОСТОВ, 18. Для боротьби з злочинцями, що все побільшуються, в ростовському та таганрогському градоначальствах заведено військово-польові суди.

Товаро-обмін між Доном та Грузією.

РОСТОВ, 18. Відбулось кілька нарад із представників Дону та Грузії в справі закінчення конвенції про транзит торгівлі й товарообміну. Про-

ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА НА 1919 Р. НА ЖУРНАЛ

"ШЛЯХ"

орган незалежної думки

Рік видання третій.

Місячник літератури, мистецтва і громадського життя.
"ШЛЯХ" має відділи: прозаїчного письменства (поетів, есеїстів, новелістів, оповідань, повістей, романів, драми, рецензій і т. д.); мистецького (статті про музику, малювання, театр і т. д.); публіцистичний (статті на загальні теми); науковий (статті по історії, філософії, мові, економіці і т. д.).

Редактор-видавець Хведір Коломиїченко.

СПІВРОБІТНИКИ: В. Алешко, Х. Алчевська, М. Вілашевський, В. Вербівський, І. Грималь, О. Грушевська, проф. О. Грушевський, М. Жук, О. Журлова, Д. Загуд, В. Залізняк, Н. Зоранчук, Ю. Іванів-Меженко, П. Кармазський, О. Ковалевський, Х. Коломиїченко, І. Колячак, В. Кривецький, С. Кригаць, проф. А. Кримський, А. Курбас, Л. Курбас, М. Левитський, І. Ліпа, В. Липинський, Х. Майстренко, Я. Маньська, Л. Курбас, М. Левитський, І. Ліпа, В. Липинський, Х. Майстренко, Я. Маньська, В. Павловський, Б. Підгорецький, В. Пічета, І. Прихотченко, В. Різниченко, М. Рильський, проф. М. Рудницький, Я. Савченко, В. Самійленко, О. Святотро, О. Суваренко, К. Стеценко, В. Таргоградський, П. Теняно, М. Терещенко, проф. Ф. Тимченко, П. Тичина, М. Філацький, Г. Хоткевич, Мар. Чернігівка, М. Чернявський, Г. Чупринка, С. Шелухин, М. Янчук та інші.

Передплата—в конторі редакції: Київ, Маріївсько-Благовіщенська 123, п. 20. Тел. 50-59. Вартість без пересилки: річно—30 карб., 1/2 р.—16 карб. З пересилкою: річно—35 карб., 1/2 р.—20 карб.

Цими днями в йде ч. 12 (грудень) журналу "ШЛЯХ"

З М І С Т Ї

- Грицько Чупринка. Одужин 2. Самовлада 3. Христа Алчевська. Два настрої 4. Х. Майстренко. Осінь, Нарис 5. Маруся Чернігівка. Дві казки Мініатюра 6. М. Терещенко. Октави зі стелю 7. Як суєніти вчало в долни 8. М. Рильський. Учитель у чужині росіяни 9. У тьмі віків Господь творив 9. М. Жук. Таємниця 10. І. Зоранчук. У ває victis! Новела 11. А. Німовський. Послання. Легенда. Переклад А. Павлика 12. А. Кримський. В Трансеунті 13. Яків Мямонтів. Дві відмови 14. Микола Вороний. З циклу "Люті постої" 15. П. Тичина. Одніайте двері 16. Дмитро Загуд. Кладь серце має Бога 17. Михайло Рудницький. Вагата література 18. Іван Колячак. Порожнє місце (про Молоді театр) 19. К. Дмитро Донцов. 20. Бібліографія О. Острівського: Стрільці—реп. А. Бабюка; Г. Левченко; Чернігівські сілутя—реп. Х. Майстренка; Г. Гаєрштам; М. І. Каріні Брандт—реп. І. Коляча; П. Ковальчук. Моя муза—реп. К.; Проф. Туған-Вараховський: Кооператив—реп. Хвед. Коломиїченко; В. Левицький: Причина сіткової війни—реп. Івана Гриця; Порадник дітям позашкільної освіти—реп. І. Грималь; Я. Довбищенко: З історії с. д. руху на Україні—реп. І. Коляча. 21. Надіслані до редакції книжки 22. Український часопис 23. Зміст журналу "Шлях" за 1918 р. 24. Оповістки.

Видавничі Спілки "КНИГОЗВІРНЯ"

Редакція й Контора Безсарабна 2 тель. 24-01. Могаря, Хрещатик 28. Книгарня й Контора Конона Хрещатик 28. ПАСАЖ № 28.

Контора й Книгарня має великий вибір різних книжок та підручників.

До відома губернських, повітових народних управ, учительських спілок "Провісників", кооперативних установ, видавничих т-в, Шкільних Педагогічних Рад та всього свідомого українського громадянства.

Зважаючи на скрутний стан нашого ринку й великі клопоти, яких прикладється званажати кожну, набудувати такі, як інших книжок чи підручників, видавничі Спілки "КНИГОЗВІРНЯ", нерозсудливо одню тільки культурно-просвітну мету—ниша на зустріч всім одержати залишків II абонементів.

Абонент Спілки не тільки улюбляє свій річний турбот і клопотів по закупу потрібних йому книжок, а ще й має такі права і привилегії:

- Замовляючи його виконуються по-за чергою і без сардатов, при чому йому жоден абонентів, дається що найвища знижка.
- Замовляючи книжки власного видавництва Спілки, абонент, одержуючи книжки без пересилки й не платити, позаяк пересилку книжок власного видавництва своїм контактам Спілки приймає на свій вист.
- Замовляючи книжки чужого видавництва, тоб-то які не було книжки і надокладати при замовленні всі гроші, по вартості їх, матеріал, абонент, одержуючи книжки, за пересилку й не платити, позаяк в таких випадках своїм контактам Спілки пересилка книжок за свій вист.
- Купуючи книжки, в коморі й книгарнях Спілки, абонент користується знижкою по менш як 10% на книжки чужого видавництва і не менш як 30% на книжки власного видавництва, навіть тоді, коли набуває одну книжку вартістю менш 1 карб.
- Набуває виключне право на книжки, які мають в продажі в обмежених кількостях, позаяк такі книжки будуть продаватися й виключно тільки абонентам.
- Замовляючи або купуючи улаштовані Спілкою книгозбірні, абонентові зриві безплатно для якого книжки, надається право виплатувати гроші на протязі цілого року, при чому при замовленні, чи купуючи книгозбірні вносять тільки половину вартості її, а решта виплачується в прязначені строки.
- Одержувати книжки до читання в книгозбірнях Спілки за довожену плату яка встановлена для сторонніх.
- Важ кожний доплата до передплатної ціни передплатувати через посередництво Спілки всі українські часописи, які виходять на Україні і по-за її межанинро чому Спілка гарантує справку виконку й.
- Дурно одержувати від Спілки повідомлення, про всі нові книжки, які виходять в світ.
- Дурно одержувати відповіді на всі запитаки, що до книгарського діла.

Абонентом Спілки може бути кожна особа чи Інститут. Ціна абонементів 100 карбованців, які вносяться на один з біжучих рахунків Спілки, або надіславши до контори Спілки. Негалію по одержанні грошей, контора Спілки викладає абонентові абонементного квитка, на якому означені всі зобов'язання Спілки перед абонентом.

Абонент Спілки нічим не почував себе зв'язаним і в будь-який час може однітись од послуг Спілки, при чому гроші (100 карб.) йому повертаються. Залишучись в число абонентів, абонент повинен надіслати до контори Спілки такі відомості: а) імя, по батькові й прізвище (чи назву Інституту); б) своє місце проживання та офіційні становлені, в) точну свою адресу (поштову, г) адресу телеграфу й найближчу станцію залізничну.

Замовляючи книжки, абонент повинен посилатися на № абонементного квитка й замовляючи книгозбірні, крім того ще й означити протомки кількох місяців він хоче виплатувати вартість її, а купуючи книжки в коморі й книгарнях Спілки, чи одержувати їх до читання в книгозбірнях Спілки предчавати його.

З а н а н е
по уповноваженню Видавничої Спілки "КНИГОЗВІРНЯ":
Директор-розпорядник Я. САМОНЕНКО.
Секретарь Н. ВАГАТІВНА

1919 ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА НА 1919 РІК 1919

"СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР"

видання Центрального Українського Сільсько-Господарського Кооперативного Союзу.

Часопис ставити своїм завданням як найширше освітлювати питання в полі сільсько-господарської кооперації, викликати на місцях серед кооперативів, агрономів, громадських діячів і селян-хліборобів ініціативу до закладання сільсько-господарських кооперативів, давати поради та вказівки про те, як вести в них роботу й взагалі обслуговувати сільсько-господарську кооперацію в усіх її галузях. Часопис стає на послугу найбільш неукням завданням даного моменту в житті сільського господарства—організації сільсько-господарських кооперативів.

Передплата на "СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР" на рік—24 кар., на півроку—12 карб., окреме число—2 карб. 50 коп. Передплатникам за додатково платно (в половину ціни) будуть надіслані на протязі року "ПРАВОСЛАВНИК ПО СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКІЙ КООПЕРАЦІЇ" і книжка про сільсько-господарську кооперацію та 1 книжка про сільському господарству.

Адреса редакції й контори: Київ, Прорізна 19, пом. "ЦЕНТРАЛУ" 3—1231—2.
Друк акц. т-ва "Петро Варошки" у Києві Хрещатик № 49.

Театр і музика.

ект договора подано на затвердження правління.

Митницька конференція.
СИМФЕРОПОЛЬ, 19. Комісія з представників Протокоза та місцевих промисловців увійшла в згоду з кримським урядом в справі скляканні в Симферополі митницької конференції, що має скликатися із представництва урядів, торговельно-промислових та сільсько-господарських об'єднань для урегулювання митницьких тарифів Крима, України, Донщини та Кубані.

Союзна делегація.

РОСТОВ, 19. Союзна делегація їздила на фронт, де була зустрінена командуючим південної армії генералом Івановим і почесним караулом. Делегація на автомобілях поїхала на бойову лінію. Повернувшись у Ново-Черкаську, делегація, в супроводі військового отамана від'їхала до Таганрогу, де була стрінута владою, представниками місцевого самоуправління і союзними коюстами.

Позичкові білети владинавзавно залізничні.

РОСТОВ над ДОНОМ, 18. Товариство владинавзавно залізничні впустило в продаж позичкові білети в 5.000, 10.000 і 500.000 карбованців.

Залізнична катастрофа.

РОСТОВ над ДОНОМ, 18. Між станціями Персіянівка і Каменоломна південно-східних залізниць по вині стрілочника насколочили один на другий два пасажирських поїзди № 3 і № 12. Наслідком цього була пожежа в обох поїздах, при чому кілька вагонів погоріло.

Лист цензора О. Нікольського.

Шановний добродію п. редакторе!

У № 236 Вашої часописи надруковано про притягнення мене до суду за організацію цензури (військової) і погугання незаконним яво вчинкам київських цензорів. Через те маю за честь до відома подати, що я не був ані організатором військової цензури в штабі главнокомандуючого, ні начальником цієї цензури, і сам не прохав про призначення до цієї цензури, а тільки був прикомандирований до військової цензурного відділа своїм начальством після того, як та цензура вже організувалась і почала виконувати обов'язки. Військової цензури тоді виконували цивільні цензори військового комітету друзарських справ, які, окрім військових наказів, слухали і наказів свого безпосереднього начальства. Під моїм же керуванням вони не були. По дорученню начальника військової цензурного відділа, я зробив інструкції для військових цензорів і написав доклад про улаштування цієї цензури, що могу доказати, і не моя вина, що ця інструкція і доклад не були затвержені до списування військової цензури. По своєму переконанню, я являюсь ворогом попередньої цензури, о чим офіційно заявив п. Лизогубу у червні ц. р., коли він мене прохав на посаду начальника головного управління друк. справ, і за попередню цензуру я тоді не взявся. Главною й громадською суду я не боюсь, бо вся моя 30-річна праця у Києві проходила на очах всіх людей, котрі, надіюсь, ствердять, що ніяких незаконних вчинків я і сам не робив, ні другим не погурав, як вони робили.

З поваженням остаюсь О. Нікольський.
19 грудня 1918 р.

Література, наука.

Нові видання:

М. Марковський. *Іван Франко*. Спроба його літературної характеристики. В-цтво "Шлях", ч. 23. Київ 1918, стор. 24, in quarto, ціна 1 карб. 40 коп.

Вас. Різниченко. *Смерть Масени*. (З нагоди 209 роковин). В-цтво "Шлях", ч. 24. Київ 1918, стор. 20, in quarto, ціна 1 карб. 20 коп.

Ол. Грушевська. *З новітніх дослідів про Т. Шевченка*. В-цтво "Шлях", ч. 26. Київ 1918, стор. 12, 8°, ціна 65 коп.

М. Рудницький. *Багата література*. В-цтво "Шлях", ч. 27. Київ 1918, стор. 12, 8°, ціна 80 коп.

Постанови Першого Всеукраїнського З'їзду самостійників-соціалістів. В-цтво "Шлях", Київ 1918, стор. 8, 8°.

Вол. Самійленко. *Чужомовні слова в українській мові*. В-цтво "Шлях", ч. 23. Київ 1918, стор. 16, 8°, ціна 1 карб.

Концерт гр. Давидовського переносить в 21-го грудня на неділю 29-го грудня.

Лист до редакції.

Всякоповажаний пане Редакторе! Не одмоте надрукувати свого листа. В часі 211 "Відродження" опубліковано телеграму, одержану ставкою головного командування військом Української Народної Республіки у вечері 14 грудня.

"Директорія. Господину Петлюр. Гетьманское Правительство и Головнокомандование в Киев" жають присутити кь переговорамь съ Директорією вь львів Стебницького, Славинського, Мелухина, Королева, генераловь Половцева, Синькева, гр. Гендикова. Согласіє срочно сообщитє Главкомадууючий кн. Долгоруковъ."

В цій редакції телеграма б. головноком. така ж фальшива, як і інші публікації гетьманського уряду останніх двій його панування.

Нижче підписані не давали тому урядові не тільки права, а і приводу вважати їх своїми представниками чи парламентськими. Про якихсь генералів Половцева, Синькева та гр. Гендикова ми навіть не чули.

Справа стояла так: В ніч проти 13 грудня гетьман, його уряд та кн. Долгоруков рішили дати владу і м. Київ Директорії Української Народної Республіки. Гетьманською стороною заявлено було, що вона в сій справі звертається до посередництва українців, бо, окрім них, вона могла б звернутися з цим тільки до німців, але ж удаватися до них не хоче. Кн. Долгоруков казав: 1) що добровольці мідно засяли в окопах, огородених дротом, і до них він пошле новобранців, щоб билися проти українського війська уперто до останку, 2) що в крайньому разі він покине Київ і відступить з своїм військом в бойовому строї на Чернігівське шоссе і 3) що німецький свдеп стоїть за них, а тільки вище німецьке командування не хоче допомогти ім. Гетьман казав, що він зрїкається гетьманства.

Для нас ясно було, що на фронті і в городі може выйти велике кровопролиття, а окрім того, в покинутому городі, поки приїде влада Директорії, можуть повстати анархія і бійки. Через це ми, за порадою з ширшими колами українців, яких можна було спійкати 13 грудня за дві з половиною години, вважали своїм моральним обов'язком щоб попередити зайве кровопролиття, згодитися взяти на себе посередництво між гетьманською стороною та Директорією, чисто громадського характеру, в справі передачі гетьманської стороною, з гетьманом на чолі, влади Директорії Української Народної Республіки, організації до прибуття в Київ Директорії, тимчасового уряду і т. н. організаційних заходів на переходні часи передачі влади, прийняття її і присутію до виконання. На це представництво ми згодилися під умовою, що гетьманський уряд попередить доповідається од Директорії через своїх парламентьорів, яких він зобов'язався послати, чи вона згоджується вступити в переговори про передачу влади й Києва. Очевидно, замисль парламентьорів, було послано вище подану неправдиву телеграму, в якій про передачу навіть не згадується і в якій за те до нас прилучено людей нам не відомих, про яких не було навіть речі. Одповідь на запитання і неспішна парламентьорів показала, що нам нема чого їхати, і ми не поїхали, а заявили, що нашу роль вважасмо заміщеною, не вважаючи на те, що нас прохали все таки поїхати.

Запросни нам були зроблені папером такого змісту: "Пан Гетьман всієї України, гетьманський уряд Української Держави та військова її влада прохают С. П. Шелухина, П. Я. Стебницького, М. А. Славинського та В. К. Королева прийняти на себе посередництво поміж зазначеним урядом і Директорією Української Народної Республіки на умовах, відомих посередникам Київ, 13 грудня 1918 року. Павло Скоропадський. Князь Долгоруков. Гербель. Посвідчив Державний Секретарь Завадський. Печать". Про здачу влади й города було дано особе записку, написану б. Міністром Ландсбергом.

Просимо прийняти заповнення в повній повазі до Вас, шановний пане Редакторе. С. Шелухин, П. Стебницький, В. Король, М. Славинський.

Од контори.

На допомогу козакам, що постраждали од ворогів України в боротьбі за свободу Українського народу посулило од видавництва "Правда й Знання" М. Я. Вершавського сто карбованців.

(Крім того послано на цю ж мету до Українського Клубу двісті карбованців).

Повідомлення.

Рада слухачів підготовчих курсів університету повідомляє всіх тт слухачів, що в неділю 23 ц. м. о 12 год. дня в помещканні 2-ї укр. гімназії (зала 4-о класу) на Бібіков бульварі відбудуться загальні збори всіх слухачів курсів, які мають остаточно вирішити питання про те коли мають проснатися лекції на курсах, а також про перерву на Радянні святки.

Голова Ради Г. Дубина.

Торжественна Служба Божя. Комитет греко-католицкої церкви у Києві улаштує для 23 ц. м. (в неділю) о годіні 10-й ранку Торжественну Службу Боужу з проповідь, з приводу віднесення українським народом при помочи Галицьких січових стріців побуд над ворогами і вторичного визволення України.

Від Галичан Українців, котрим свобода нашого угнетеного народу лежить на серці, прохаємо прибути на це Богослужєня.

Збори співрб. Мин. Харч. Служб. На неділю 23 грудня о 11 годіні ранку у помещканні Міністерства Харчових Справ (Бібіковський-бульвар 18 загальна прийомна) призначаються загальні збори бурших і діяних співробітників Міністерства Харчових Справ виключно українців, для обговорення дуже важликих питань.

Курси для неграмоти х. Товариство "Провісник" на Шулявці відкриває в Шулявській Чайній курси для неграмотних безплатно. Запис відбувається від 6—8 веч. в Шулявській Чайній, Галицькій Чайній і в українській гімназії (Польова 105).

Види початкова школа для дослжих. Товариство "Провісник" на Шулявці відкриває в Галицькій Чайній (Золотоустівська 1) школу для дослжих з програмою вищої початкової. Запис відбувається від 6—8 веч. в Галицькій Чайній, Шулявській Чайній і в українській гімназії (Польова 105).

Бувших співробітників Інспекторів організації комісії Української Центральної Ради, Інформаційного Бюро М. В. С., членів Українських культурно-просвітних організацій, спілок: учительських, студентських і інших, які бажають працювати при Інформаційному Бюро Армії Української Народної Республіки—прохают з'явитися в помещканні Бюро Фундуківська № 19 (Бувах. редакція Київської Мислі) від 10-го до 20-го годіні щодня. Інформаційне Бюро Армії Української Народної Республіки.

В Союзі металістів. У неділю в 10 год. ранку відбудуться загальні збори членів союзу. Порядок дня:

- 1) Доклад Правління.
 - 2) Вибори Правління.
 - 3) Доклад, оповіщений металістами й про робітничий а'д.
 - 4) Вибори в раду робітничих депутатів.
 - 5) Про заводські комітети й заводські ради.
 - 6) Віжучі справи.
- В Науковому Т-ві. Засідання філологічної секції відбудуться в неділю 22-го грудня о 1-ій годіні дня в помещканні Т-ва—В. Підвальна 36.
- Продовження докладу проф. Сущинського про історико-філологічні праці І. М. Степенка.
- Збори вчителів. Завтра 23 грудня о 4 годіні дня в помещканні 2-ої гімназії відбудуться збори членів спілки учителів України м. Києва. Коли в прязначений термін не приїде потрібне число членів, то в 5 годіні почнуться другі збори, яких постанови вважатимуться дійсними, не вважаючи на число присутніх членів.

Харистем і хористам 1-го Українського Робітничого Хору. Розпорядчик А. Мазуренко закликає пп. хористів і хористок прибути в міський оперний театр сьогодні 21 грудня о 10 годіні ранку на репетицію і на відкриття вистави о 5 год. вечера.

Редактор Андрій Ніковський.

Оповістки.

Курси обуви і капелюхів

А. Ф. ПОСТОЛОВСЬКОГО.

внучую в 2 тижні, уащ. зняжка. Дмитровська 38 пом. 5. 2—01254—1

Книжки для селян та козаків

В-ва "Серп і Молот"

мають ся на Складі Т-ва "Освіта": Київ, Володимирська 31. Дім. Губерн. Зємства.

М. Драгоманів. *Пропашний час* (Україні під Московським царством) 50 коп.

М. Драгоманів. *Нарис української соціалістичної програми* (Вступне слово до "Громади") 1 карб. 20 к.

Ю. Охрімович. *Короткий нарис розвитку української національно-політичної думки ч. 1.* 2 карб.

М. Залізник. *Нарис про національне питання.* 2 карб.

та інші книжки сусп. політичного змісту

Клим Поліщук.—*Серед моги 1 руїн*. Оповідання з часів війни 1916—17 рр. 4 карб.

Олександра Стороженько.—*Ловний збірник творів*: кн. 1. Оповід. 4 карб. кн. 2. Оповідання кн. 3. Гаркуша 1 карб. 80 коп. кн. 4. Марко Проклятий

Вогданів Синок, *історичне оповідання з часів Козаччини* 83 коп.

Підручники: П. Ставничий. *Географія для першого ступня науки*. (Видч. початк. школа або 1 кл. серед. шкль.) 2 карб. 50 коп.

К. Залізник. *Систематичний курс арифметики ч. 1.* Цілі Числа 2 карб. 50 коп.

портрети С. Петлюри та інших діячів. 3—1457—1